

Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2019

„*Ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia*“ (Rim 8, 19)

Drahí bratia a sestry,

Boh prostredníctvom matky Cirkvi „milostivo umožňuje svojim veriacim, aby každoročne s očisteným srdcom a s radosťou očakávali veľkonočné sviatky [...] hlbšie prežívali tajomstvo svojho znovuzrodenia, a tak dosiahli plnosť milosti Božích detí“ (Pôstna prefácia 1). Takto môžeme ísť od jednej Veľkej noci k druhej až k naplneniu spásy, ktorú sme už vďaka Kristovmu veľkonočnému tajomstvu prijali: „*Lebo v nádeji sme spasení*“ (Rim 8, 24). Toto tajomstvo spásy, ktoré v nás pôsobí už počas pozemského života, je dynamický proces, ktorý zahŕňa aj dejiny a celé stvorenie. Sv. Pavol dokonca hovorí, že „*stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia*“ (Rim 8, 19). Z tejto perspektívy by som chcel ponúknuť niekoľko myšlienok, ktoré by počas nastávajúceho Pôstneho obdobia sprevádzali našu cestu obrátenia.

1. *Vykúpenie stvorenia*

Slávenie Veľkonočného trojdnia Kristovho utrpenia, smrti a vzkriesenia, ktoré je vrcholom liturgického roku, nás zakaždým pozýva prežívať prípravu naň s vedomím, že naše pripodobnenie sa Kristovi (porov. Rim 8, 29) je neoceniteľným darom Božieho milosrdenstva.

Ak človek žije ako Božie dieťa, ak žije ako vykúpená osoba, ktorá sa nechá viesť Duchom Svätým (porov. Rim 8, 14) a dokáže spoznať a uvádzať do praxe Boží zákon – počnúc tým, ktorý je vpísaný do ľudského srdca a do prírody – bude *dobre robiť aj stvoreniu* a spolupracovať na jeho vykúpení. Preto stvorenie túžobne očakáva – ako hovorí sv. Pavol – že sa zjavia Božie deti; inými slovami tí, čo prijali milosť Ježišovho veľkonočného tajomstva a naplno žijú z jej ovocia a ktorí majú dosiahnuť svoju plnú zrelosť pri vykúpení samotného ľudského tela. Keď Kristova láska premieňa životy svätých – ich ducha, dušu a telo – chvália Boha a vo svojej modlitbe, kontemplácii či umení zapájajú do tejto chvály aj stvorenie, ako to obdivuhodne ukazuje „*Pieseň brata slnka*“ od sv. Františka z Assisi (porov. encyklika *Laudato si'*, 87). No harmónia vytvorená vykúpením je v tomto svete ešte stále ohrozovaná negatívnou silou hriechu a smrti.

2. Deštruktívna sila hriechu

Keď totiž nežijeme ako Božie deti, často sa správame voči blíznym a ostatným stvoreniam – ale aj voči sebe samým – deštruktívne, vychádzajúc viac či menej vedome z presvedčenia, že ich môžeme využívať ako sa nám páči. Vtedy prevládne nestriednosť, ktorá vedie k spôsobu života prekračujúcemu hranice, ktorých rešpektovanie si vyžaduje naša ľudská existencia a prirodzenosť. Nasledujeme nekontrolované túžby, ktoré sa v *Knihe múdrosti* prisudzujú bezbožníkom, alebo tým, ktorí nekonajú s myšlienkou na Boha a nemajú ani nijakú nádej do budúcnosti (porov. 2, 1 – 11). Ak nemáme neustále pred sebou Veľkú noc a vzkriesenie ako náš cieľ, je jasné, že napokon sa presadí logika *chciet' všetko a hneď a mať vždy viac*.

Príčinou každého zla, ako vieme, je hriech, ktorý – odvtedy ako sa objavil medzi ľuďmi – prerušil naše spoločenstvo s Bohom, s druhými a so stvorením, s ktorým sme spojení predovšetkým prostredníctvom nášho tela. Prerušenie spoločenstva s Bohom viedlo aj k narušeniu harmonického vzťahu ľudských bytostí s prostredím, v ktorom sú povolané žiť, a tak sa prvotná záhrada premenila na púšť (porov. *Gn 3, 17 – 18*). Ide o hriech, ktorý vedie človeka k tomu, že sa považuje za boha stvorenia, cíti sa ako jeho absolútny pán a nepoužíva ho na ciele určené Bohom, ale pre vlastné záujmy, na ujmu stvorenia a druhých ľudí.

Keď zanecháme Boží zákon, zákon lásky, napokon sa presadí zákon silnejšieho proti slabšiemu. Hriech, ktorý prebýva v srdci človeka (porov. *Mk 7, 20 – 23*) – a prejavuje sa ako žiadostivosť, túžba po nadmernom blahobyte, nezáujem o dobro druhých a často aj o svoje – vedie k vykorisťovaniu stvorenia, ľudí a životného prostredia, v duchu nenásytnej chamtivosti, ktorá považuje každú túžbu za právo a ktorá napokon, skôr či neskôr, zničí aj toho, koho ovládla.

3. Uzdravujúca sila pokánia a odpustenia

Preto stvorenie naliehavo potrebuje, aby sa zjavili Božie deti, tie, ktoré sa stali „novým stvorením“: „*Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové*“ (2 Kor 5, 17). Keď sa totiž zjavia, aj *samo stvorenie môže „sláviť Veľkú noc“*: otvoriť sa novému nebu a novej zemi (porov. *Zjv 21, 1*). Cesta k Veľkej noci nás vyzýva práve k obnove našej kresťanskej tváre a nášho kresťanského srdca prostredníctvom pokánia, obrátenia a odpustenia, aby sme mohli prežívať celé bohatstvo milosti veľkonočného tajomstva.

Táto „netrzeplivosť“, toto očakávanie stvorenia sa naplní, keď sa zjavia Božie deti, teda keď sa kresťania a všetci ľudia rozhodnú podstúpiť „pôrodné bolesti“ spojené s obrátením. Celé stvorenie sa má spolu s nami vyslobodiť „z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí“ (Rim 8, 21). Pôstne obdobie je sviatosným znakom tohto obrátenia. Pozýva kresťanov, aby intenzívnejšie a konkrétnejšie uskutočňovali veľkonočné tajomstvo vo svojom osobnom, rodinnom a spoločenskom živote, najmä prostredníctvom pôstu, modlitby a dávania almužny.

Postiť sa znamená učiť sa meniť náš postoj k iným a k stvoreniu: od pokušenia „pohltnúť“ všetko, aby sme nasýtili svoju pažravosť, až po schopnosť trpieť pre lásku, ktorá môže naplniť naše prázdne srdce. *Modliť sa*, aby sme sa dokázali vzdať modloslužby a sebestačnosti nášho „ja“, aby sme priznali, že potrebujeme Pána a jeho milosrdenstvo. *Dávať almužnu*, aby sme dokázali zanechať pochabú snahu žiť iba pre seba a zhŕňať všetko pre seba samých v ilúzii, že si vieme zaistiť budúcnosť, ktorá nám nepatrí. Potom nájdeme znovu radosť z plánu, ktorý Boh vložil do stvorenia i do nášho srdca: milovať jeho, našich bratov a sestry i celý svet, a nájsť v tejto láske skutočné šťastie.

Drahí bratia a sestry, „pôstnou dobou“ Božieho Syna bol jeho vstup na *púšť* stvorenia, aby jej umožnil znovu sa stať *záhradou* spoločenstva s Bohom, ktorá tu bola pred prvotným hriechom (porov. Mk 1, 12 – 13; Iz 5, 3). Kiež aj my prejdeme v Pôstnom období tou istou cestou, aby sme priniesli Kristovu nádej aj stvoreniu, ktoré bude „*vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí*“ (Rim 8, 21). Nedovoľme, aby tento blahodarný čas uplynul bez úžitku! Prosme Boha, aby nám pomohol uskutočniť cestu skutočného obrátenia. Vzdajme sa egoizmu, zahľadnosti do seba a obráťme sa k Ježišovej Veľkej noci. Nech sa nám bratia a sestry v núdzi stanú blíznymi, s ktorými sa podelíme o naše duchovné a materiálne dobré. Keď takto konkrétne prijmemo do nášho života Kristovo víťazstvo nad hriechom a smrťou, rozšírime jeho premieňajúcu moc aj na všetko stvorenie.

Vo Vatikáne 4. októbra 2018, na sviatok sv. Františka z Assisi

František

Z talianskeho originálu preložila Mária Spišiaková